

Aftursvar til Lutherius Hansen — grein hansara í 14. September leygardagin tann 18/11-1989

1. partur

«Knappliga er tað Tjóðveldisflokkurin og bert hann, sum skal hava skyldina av tí vanlukku standi, sum fiskivinna okkara er stødd í — álvaratos, hvat er hetta fyri tvætl?» skrivur og spyr tú.

Litandi at aftur tí, ið eg sjálvur havi ført í pennin (Sosialurin seinasta leygardag), so dugi eg væl at siggja, hvi tú ert vorðin so indigneradur og keddur, sum tað kann tykjast.

Sjálvandi er tað tvætl, at Tjóðveldisflokkurin einsamallur hevur skyldina av vanlukku standi inni innan føroyska fiskivinnu.

Tað er tvætl!
Tá ið eg tók so rivan til í grein minni, so var tað helst í vón um at koma á tal við Tjóðveldismenn um bæði eitt og annað og serliga um fiskivinnuna (og fyri tað á tal við fólk, sambands-, kristiliga folka- og sjálfstýrisfólk).

Tú hevði kanska grundir til at halda, at eg var farin at mæna, tí ikki nóg tyðuliga havi eg í grein minni gjørt vart við, at tað er lutur Tjóðveldisflokksins í føroyskum politikki hetta seinasta árið, ið mær tykir stórskadiligur, ja, livshóttandi! T.v.s. henda tíðin, ið farin er frá tí lotu, Finnboi í Norðurlandahúsinum gav Óla Breckmann sín judaskoss.

Tað er tíðarskeiðið aftan á valið, eg havi hugsað um tá í skrivandi stund.

Eins og tað ikki er Tjóðveldisflokkurin einsamallur, ið hevur skyldina, so tykir mær at tað er líka so skeiðt at kasta føroyskum polititarum (sum sovordnir) fyri at teir einsamallir hava skyldina av vanlukku

uni úti til havs. Polititarar hava eftir minum tykki einans litlan brokpart av ábyrgdini, tá tað kemur til avgerðir innan okkara sokallaða fria privata útflutningsvinnuvirksemið. Mestiga áhugastu stýringina finnur tú ivaleyst innanveggja í bankunum, í Fiskasøluni og hjá hesum olukku fyrítøkum, ið faast við rakstrarkalkulatióinir og ráðgeving innan vinnuvirksemi.

Afturat hesum, so havi eg ikki hildið politikk vera serliga áhugavert sum starv, og tað eg iðgjøgnum eina langa tilveru havi sæð og upplivað í so máta, hevur als ikki virkað lokkandi (havi livað upp at polititarum og havi sæð teirra persónligu tilveru pettaða sundur í smálutir bæði nátt og dag), so hetta at gerast politikari tykist mær í ávisum forum einstýandi við at gerast ein samfelagslig ruskspekkur, har tveitast kann í, alskyns óhumska, øll samfelagsins mistøk umframt hetta at tað at virka innan politikk er eitt hart liv, ið forúsetur evnini til at eta í seg allan órætt ella samanumtikið, so eru polititarar eitt slag av fólkum at kalla frið- og heimleyst, sum fyri eina karga lón átaka sær skyldina av teimum mistøkum og misgerðum, ið teir anonymu samfelagssyndararnir við tiggju ferðir stórru inn-tøku gera seg skyldugar í, planleggja í forhend og fara út í livið, tíðum við afturvirkandi konsekvensum, alt meðan hesir aftan fyr tingar fasadur, væl vardið, livandi í friði og naðum, skalta og valta, meðan vit onnur eru partapolitiskt uppbytt og bytt. Tað, sum eg meini við eru hesar okkara heimligu Joseph Fouche-verur,

ið hetta okkara litla sam-felag tykist so ovbyrjað av.

Hevur javnaðarflokkurin marruna, spyr tú?

So er ikki, men vanlig javnaðarfólk eru fjáltrað av at siggja hvussu leikur fer — eins og tú sjálvur, og ivaleyst útvið helmingurin av øllum Tjóðveldisveljarum, sum eins og vit í størsta mistreysti og stør- um ampa biða eftir at nak- að itokiligt verður stungið út í kortið. Generelt kann um tingmanningina sigast, at tann tíð og tað álvarsemi, ið mangir av landsins borgarum hava lagt fyri ein dag, tá hesir hava roynt at lýst áskoð- anir og sjónarmið yvirfyrir hesum kosnu monnum, tað fer í minnum at gerast til fullkomiliga tíðarsopl.

Tíðin er tí komin til at skifta út í tingmanningini. Og vit mugu tí vóna, at framtíðin fer at geva okkum nakrar fáar polititarar afturat, sum ikki lata seg misnýta til at vera synda- bukkar, men sum hinvegin taka sær eftirlit við øllum hesum samfelags- syndarum, sum einans hugsa um egna ávirkan og hetta at skapa sær inn- tøkumøguleikar uppá annars bekostning.

Meðan tað at kalla ong- in vón er at finna í tí langa einfolduga lestri (infantil skrivning á nðasti indok- trinerings plani, undir- skrivað litla v í 14. Sep- tember mikudagin tann 15. nov.), so er í greinini, ja, teimum báðum, góðar vónir um at vit fyrr ella seinni megna at loysa okk- ara trupulleikar bæði so og so.

Kanska var tað hetta fyrra slagðið av skrivning, ið eftir hondini fall einum so fyri bróstið (eins og tað man falla mongum rætt- hugsandi Tjóðveldisvelj- ara fyri bróstið), kanska var tað hetta, ið fekk bik- arið at flóta yvir.

Sum sagt, tað er Tjóð- veldispolitikkur (ella mangul uppá sama), hetta seinasta árið, ið tykist mær so vónleysur, so púrt burturvið.

Ár 1 eftir valið nov. 88 er farið — og vit skriva nú ár 2.

Eitt heilt ár er farið so fullkomiliga til spillis.

I eitt ár hava tit massa- forsterkað alt tað nega- tiva, hava latið staðið til, meðan øll hava biðað — biðað eftir

hvorjum!! Kanska var tað av sorg um ein flokk, ein kendi seg so væl saman við — ja, var tað ikki við tí næstan við- føddu ræðsluni fyri be- greibnum nationalismu, so var ein kanska Tjóð- veldisveljari, men henda vandamikla blandingin av teimum báðum háeksplo- sivunum — nationalisma og fanatisma, hon hevur so higartil forðað fyri slik- um. Komin á tal við teg, er tað so ómetaliga nógv, eg havi upp á hjarta, og tað vildi tí verið skeiðt at kroyst alt saman í eina grein.

Tú spyrst so víða »hvi havi eg ikki mótmælt áður?« og er tað ein spurn- ingur um skrivifrælsi inn- an javnaðarflokkin? og hvønn er tað ein eigur at fokusera uppá, tá vit skulu skifta orð um skyld- ina av bæði likum og ólik- um? Sum sagt skal hetta ikki sum vant bliva ein langur lestur í einum, fari eg at biðja teg halda mær til góðar og loyva mær at taka tættin uppáftur í onk- rum komandi blaði.

Virðisliga

John Smith

lesarabrøv

Ein løgin lóg!!

Fyri nøkrum árum síð- an fingi vit nýggja skattalóg, sum segði, at tað, sum maður og kona forvunnu, skuldi verða skattað hvør sær. Eitt stórt stig á rætta leið. Men so var í somu lóg eitt lög- iskoyti, sum segði, at har hjún áttu virki, sum bæði arbeiddu á, skuldi maðurin einsa- mallur skattast av inn- tøkuni hjá baðum, so at um vinnan gevur tvær vanligar inntøk- ur, lat okkum siga 300 túsund um árið, so straffar henda lóg hjún við einum eykaskatti uppá um. 40 túsund kr. Hesa straff frá lög- tinginum hevur ein minniluti tolt, tí hesin sami minniluti trúgvi eg setur hjúnabandið á eitt høgt stöð.

Núverandi lögtings- meiriluti er so nær- gangandi at taka næst- an alla inntøkuna inn í skatti, verður áður- nevndi minniluti tvungin av lögtingi- num til at taka hjúna- skilna fyri at fáa einar 40 túsund kr. meira at liva av.

Eg fari at loyva mær at heita á tykkum lög- tingsmenn, fáid nevnda lógarpetti av- tikið, um ikki fyri ann- að, so fyri at tá eftir- komar okkara fara at skriva søgu, ikki skulu kunna skriva, at tað fyrsta, lógtingið gjørdi, sum beinleiðis má hava ávirkað til uppløysing av hjúna- bandinum er nevnda lógarpetti.

Jákup Eidesgaard

Ávaring

Nevndin fyri Skóta- hjálpina hevur fingið at vita, at pengar enn verða savnaðir, við tað at onkur býður sær fram til arbeiðis og sigur seg gera tað fyri Skóthjálpinna.

Vit gera vart við, at tíðin, tá skótar buðu

seg fram til arbeiðis fyri Skóthjálpinna 1989, var frá 23. til 30. september 1989.

Ti biðja vit fólk um onki at lata, um onk- ur skuldi komið á dynnar í hesum orind- um.

Nevndin fyri Skóthjálpinna

Jóla-kappingin

Myndaparturin hesuferð



Eitt satt prýði — sumbingar

Sunnukvøldið 26/11 visti Sjóntarv Føroya Føroysk- an dans, harimillum kvøðu sumbingar, og man tað sigast, at hetta var ein frægd at lýða á.

Teirra stev og røddir, framúrskarandi. Ikki tí, sandingarnir kláraðu seg væl á gólvinum, men

sumbingarnir høvdu øðr- visi stev og hildu hartil í hondina — alt øðrvisi enn vit norðanfjórðs eru von við.

Eitt satt prýði at sjá og vit vóna aftur at siggja sumbingar kvøða saman við feløgum okkara í Sandoyinni.

Hvi ikki hava kvæði sum skyldu í fólkaskula- num. Hesin høgi mentun- ararvur má ikki gleppa okkum av hondum. Færri og færri ung duga at kvæða, og hava als ikki hug til tess, sum tað sær út.

Her kundi landsskúla- fyrisitingin gjørt okkurt og ikki minst dansifelag- ini, sum í onkrari bygd hava skipað fyr barna- dansi eitt kvøld um vik- una ella so.

Jú, tað var sum um man

leyp úr stólinum, tá kvæðakempurnar úr Sumba kvøðu — takk fyri tað!

-sandingur